

Söögikant Mulgimaa meelitep telerahvast

Kuuldus Eesti söögikan- dist Mulgimaast ja mede väärt süükest om üle Eesti jõudan. Esieranis suurt uvi tunneve mulgi söögi vastu telekanali, kes kutsuve mulke päälinna putru tegeme või tuleve ütten kige tehnikage esi Mulgimaale.

Jõulukuu lõpuotsan olli saatejuht Sarapuu Erkki ütten TV3 võttemiiskonnage Mulgimaa päälinnan Abjan käimän. Sääl võorust telerahvast Abja päevakeskuse juhateje Saarela Mari, kelle kodun puuliidi pääl tetti valmis ää laar vägeve lihage Mulgi kapstit. Kudas Erkki ja Mari kapstit kiitsive ja muhedat juttu aive, sedä sai saaten "Maitserännak Eestis" nätä 26. jaanuaril.

Tõnisepäeväl, 17. jaanuaril ollive Kanal 2 uvven ommukusaaten "Telehommik" käimän Eesti söögikant Mulgimaa müügipäälük Rae Mae ja Mulgi Kultuuri Instituudi mulgi keele ja kultuuri asjatundai Ilves Kristi. Juttu tetti Mulgi pudrust ja temä tiikonnast UNESCOsse, Mulgimaa söögikandist ja käimän olevest retseptivõistelusest. Jutu kõrva sai otsesaaten valmis kah potitais Mulgi putru, mida sis üttenkuun mekiti.

Peräst käisive mulgi viil läbi ERRi telemajast ja viisive sinna suure kastitävve ääd ja parembet Mulgi kaupa, mes läöp "Eesti mängu" osalistel auindes. Auinnakotte jaos annive kaupa Shroomwell, Karu Kombucha, Süü Ää Mahenäksi vabrik, Reti talu, MesiMikk, Mulgi vald, Tšilli, Pajumäe talu, EMÜ Polli Aiandusuuringute Keskus, Viru Talu Koduresto, Abja päevakeskus, Mulgi vald, Lea Mikaadu keraamika.

Jaanuari tõisel poolel olli ERRi võttemiiskond kaits kõrda Mulgimaal käimän, sest siin võeti üles nii „Prillitoosi“ saade ku "Maahommik".

"Maahommik" kutsuti Raudnaela kõrtsi, mes om Mulgimaa värätis Paistu kihelkonna veere pääl Raudna tiiristin. Saaten kõnel oma tegemistest Toome Angelika, kes om kõrtsi pernaine ja piap Pinska külälisemaja. Kuigi ta esi peris mulk ei ole, om mulgi süük tal süämen ja saaten tei ta oma vällä nuputet mulgipudruorsti. Roosimaa

Söögitegemise vahepääl võtme Mokalaada naise kaamerameeste rõõmus kogundi pilli vällä ja laulu üles.

Pilt: Rae Mae

Saarela Mari panni saatejuhi Sarapuu Erkki kah väitsege vägevet liha löikma.

Ekraanipilt

Raudnaela kõrtsipidäje Toome Angelika ja saatejuht Parijõe Aivi teive kaamera ihen mulgipudruorste.

Pilt: Rae Mae

Ele Elme kihelkonnast olli kutsut mulgi muudu kausisüüke tegeme ja söögikandi iistvedäje Liivsoni Leana ja müügipäälük Rae Mae teive magussöögis Tamme Evelyni õpetuse perrä kamavattu. Saadet näidati ETVn 3. veebruaril.

"Prillitoosi" jagasive oma kokatarkust Mokalaada perimuslubi naise, kes om ennemki Mulgimaa söögikandile öla ala pannu ja õpenu kigile, kes uvi tunneve, Mulgi korbi ja Mulgi pudru tegemist. Telerahvast oodive mokalaadalise Kulla Leerimajan, kus tetti valmis lihage leväpäts, küdsätedi sialiha, ahjukardult ja tetti Mulgi kapstit. Magussöögis olli marjasupp vattu aet koorege. Söögitegemi-

se vahepääl võeti esiki pill vällä ja lüüdi laul valla. Saade ETVn 11. veebruari ommuku.

Kikki neid saatit saap perrä kaia.

Ku vaadeten või lugeden tullu miilde mõni põnev süük või söögilugu, sis võis selle kirja panna, sest Eesti söögikant 2023 Mulgimaa om akaten retseptivõisteluse, et säädä kokku Mulgimaa kokaraamat. Oodet om täädä-tuntu mulgi söögi, vanavanembide kodutse rua ja uvve mulgi vurhvige suupiste. Retsepte manu om oodet söögige seot põneve luu. Võistelus käip jürikuu lõpuni. Täpsembet täädust vaate mulgimaa.ee/toidupiirkond2023/

Ilves Kristi

Rae Mae ja Ilves Kristi pannive "Telehommiku" saatejuhte Goldi Kristjani ja Hasa Romi silme all Mulgi pudru kiimä.

Ekraanipilt

Instituudi uus juht piap lugu vaimuperändusest ja tiip ääd süüki

Jaanuarikuust pääle om Mulgi Kultuuri Instituudi juhi ammatin Alliste kihelkonna mulk Leskova Piret. Siiani tundas teda ku kunagist Mulgimaa Arenduskoja juhti ja mahenäkse tegijet.

Mesperäst sia otsustit Mulgi Kultuuri Instituudi juhi ammatit vastu võtta?

Mia ole sündünü ja kasunu Mulgimaal ja suurembe osa oma elust elänu vanavanembidege. Omaialistest ole ma üits vähätsit, kes om kasunu mulgikiilnen kodun. Mu emäemä ja emäsä kõnelive mulgi kiilt ja vanavanemä muud es kõneleki. Latsepõlvest om mul ää mälestuse ja ütten sellege om mulgi kultuur miu süämen. Selle ammatit vastuvõtmise man saigi kaalukeeles sii, et mulgi kultuur om miu süämeasi ja mia tahas avite sedä edesi viia.

Mes sa siamaani tennu olet?

Ma ole ollu Mulgimaa Arenduskoja ja Eesti Leader Liidu tegevjuht. Viis aastet sai oltu Mulgi Ukuvakan kah juhatuses esimiis. Joba aastit ole ma vaimse kultuuriperänduse nõukogun ja Mulgimaa perimuskultuuri toetusprogrammin indaje. Miu kirjuted om mitu mulgi kultuurige seot Eesti vaimse kultuuriperänduse nimekirja sissikannet: Mulgi pudru, Mulgi kapustide, karaski ja tõise söögige seot sissikande. Mulgi söögi tüükambrit om pallu tettu ja ole kirjuten mulgi kultuurige seot rojekte,

näituses soome-ugri kultuuri-päälinnas kandidiirmise taotluse. Sedä vedäs peräst Mulgi Kultuuri Instituut.

Siul om prilla oma äri kah.

Jah, meil om osäühing Ää Süük. Kaubamärgi all Süü Ää Mahenäksi Vabrik teeme madale kuumusege kuivatet aiavillist söögipalasi. Mede äril ja kaubamärgil om mulgikiilse nime ja mede tunnuslause om „Ää süük süü ää!“ Sii tore lause om meil egäl laadal ja sündmusel ligi, sedä pandas tähele ja uurites tähendust. Kasvateme esi maheköögivilja ja kaup om meil kah mahe. Teeme näituses kuivatet Mulgi pudru ja Mulgi kapuste pudrupalanäke, ek sis putru saap süvvä nigu küpsist. Ja nagu üits tillike tüdruk ütlet, ei ole pudru süümises luskat vajagi. Mahenäksi om tervisele ää ja aviteve nällä vastu, reisi pääle, tüüle või kuuli ää ütten võtta. Vaate mede kaupa kodulehe päält mahenaks.ee.

Kudas sa äriaamise ja instituu-ditüü ütekõrrage tettu saat?

Ma ei ole äri pääl ütsinde, miu miis om kah sellege egä päe ammatin ja meil om väige tubli latse, kes küll om prilla Eestist ärä, a müügitiüge saave kaugest kah avite. Näituses mahenäkse koduleht, Facebooki-leht, Instagram jt tüüteve just laste abige. Mede vanembe aviteve jälle aiavillä kasvatemisege. Sii omgi siande tore pereäri, mida piame kikk ütenkuun oma tõiste tüüde

kõrvast. Säalsaman om sii väige põnev ja vaheldusrikas ja ei lää sedäsi ilmangi üitsluises. Ku kikk om kõrralikult läbi mõteldu ja laanit, sis saap kikk tettu.

Mes om Mulgi Kultuuri Instituudin suurembe asja, mes tulles ärä tetä?

Sii aaste om tulemen Mulgi konverenss, mis om üits vanembit instituudi ettevõtmisi. Üten Mulgimaa kuulmeistridege tahame Mulgimaa kuule jaos kokku säädä mulgi õppekava, kus pääle mulgi keele õpetemise oles mulgi perimuskultuur seot tõiste ainetege kah. Laanime tetä mulgi kultuurige seot välläpanekit, tüükambrit ja koolitusi.

Kui sügäven siu oma mulgi juure om?

Miu mulgi juure om emä puult väige sügäven, oleme mitmende põlve Alliste kihelkonna mulgi. Emäemä om Priilinde (Friidolind) suguvõsast ja emäsä Soede suguvõsast. Miule om kige armsambe just Alliste kihelkonna kiilt ja rahvarõõva. Esä puult juure viive Petseri kanti ja temält sai ma perekonnanime, pruuni silmä ja suure süäme, kikk muu om mu mulkest esivanembide perändus. Ja nagu ütele mulgile paslik, tulep ärä üteldet, et miul om iki mõtsa, maad ja maja kah Mulgimaal.

Miande osa mulgi kultuurist siule endele kige rohkemb tuttav ja meele perrä om?

Miule om süäme perrä just vaimuperänduse puul, nii põlvest

Mulgi Kultuuri Instituudi juht Leskova Piret.

Pilt: Pääsukse Jaan

põlve edesi ant täädmise, kombe ja tegemise, mes loove mede endetäädmise ja seove meid esivanembidege. Et vaimuperändus saas eläde ja edesi minna, selle jaos om vaja akkajet kogukonda, kes om uvitet oma kultuuri ooidmisest. Ku piame oma vaimuperändust tähtsas ja tahame noordel edesi anda, sis om vaja kõrralde selleteemalisi sündmusi, koolitusi ja tüükambrit. Kuna perimuse kandjit ja edesiandjit jääp järest vähembes, vana kombe ja täädmise om joba kadumen, sis om nüid esieränis tähtis perimuse kogumine ja kirjapanemine. Selleperäst om väige vaja tetä Eesti vaimse kultuuriperänduse nimekirja viil Mulgimaa sissikandit.

Kas sia mulgi kiilt kõnelet?

Kahjus enämb ei kõnele. Vahel mõtle küll mulgi keelen. Latsen ma kõneli mulgi kiilt äste, kuna mu vanavanembe, kellege ma kasusi, kõnelive mulgi kiilt. Koolin kõneldi muduki kirjakiilt ja egä ma esi neil sis viil äste vahet es tiigi. Üitskõrd ütlet kuulmeister: “Piret, sia miu käest üle kolme ei saa, ku sa ei lõpete sedä vanainimese muudu kõnelemist!” Sis olli miul iki väige äbi küll lassi ihen, et ma kõnele nagu vanainime. Kuna sel aal es kõnele kennigi, et me mulgi oleme ja mulgi kiilt kõneleme, sis es ole mul aimugi,

et me kodun mulgi kiilt kõnelime. Mia lasse sis oma sõbrannal egä kõrd ennest parande ja varba pääle astu, kui ma vanainimese muudu kõnele. Sedäsi miu mulgi keele kõnelemine ärä lõppigi. Önnes es saa kennigi mulgi keelen mõtlemist ärä keeldä ja sedä ma tii vahel siamaani, esieränis ku latsepõlve pääle mõtle. Vast sii avitep miul uvveste kõneleme akate kah.

Miandse om instituudi selle keväde suurembe ettevõtmise?

Kindlaste Mulgi konverenss! Mulgi Kultuuri Instituut ja Tartu Maailmaülikuul kõrraldeve 9. mail 2024 Tõra vallon Mulgi elämuskeskuse XIV Mulgi konverensi “Tillike kultuur suuren ilman”, kus päätähelepanu all om noore. Ettekannete ja arutelude käigun otsites vastussit siastele küsimustele: Mes tetä, et mulgi kultuur oles egäpäevätsen elun rohkemb tarvitet? Kudas viia mulgi kultuur rahva ulka? Mesperäst kohaligu inimese esi oma kultuurist lugu ei pia?

Konverenss valmistedes ette ja viias läbi ütten Mulgimaa omavalitsuste ja Tartu ülikooli eetikakeskuse rojektige Tartu Maailmaülikuul, mes om osa Euroopa Kultuuripäälinn Tartu 2024 põhikavast.

Küsimuse ja mulgi kiilt: **Ilves Kristi**

Tarvastu käsitiükoda sai 15

Mustla pääl tegutsev Tarvastu käsitiükoda, kos käive kuun ümmerkaudside kante käsitiüuvilise, tähist 27. jaanuaril oma 15. sünnipäevä. Pidupäeväl olli koda täis sõpru, naaru, pannkookilõhna ja muusikat.

Koa usse ollive joba ommukust pääle valla, uvilise saive kaia ja osta nobedide näppe ja lämme süämege tettu käsitiüukaupa, uuri, mes koan tetäs, õppi paglapunumist ja telge pääl kudamist. Vaatemises olli vällä pant tillike mulgi rahvarõõva- ja kirjavaranaütus.

Piduliste rõõmus ast üles Koppeli Kati pereansambel Kõlavad Karmoškad. Päevä lõpet ütime tordisüümine.

Tarvastu käsitiükoda tei usse valla 2009. aaste jaanuarikuul. Edimese kõrra pääl om tillike küük, müügilett ja suurembe kaminaruum. Tõise kõrra pääle om viitu kangastelle ja muu käsitiüutarbe. Koan tetäs valla kuunistmisi, sünnipäevi, raamatuesitlusi, tillembit konserte, käsitiükursusi ja söögitegemise õpikambrit. Ta om Tarvastu mulgi keele ringi ja mulgi sõnaraamatu tüürühmä

kokkusaamise kotus. Tarvastu käsitiükoda võtap tubliste osa kah kohaligest sündmusest, näituses tetäs usse ja tillike kohvik valla Mulgimaa peremängu, Tarvastu laada ja Mulgi nädali aal. Sageste kävväs oma näputüü ja õpikambridege kah vällänäituste, laate ja pidude pääl.

Enge ja sisu annap koale perinaine ja neid om selle 15 aaste sihen ollu kolm: kige esmalt ja kige pikembelt pidäs sedä ammatit Salmi Riina, temä perrä tullu Puideti Kairi ja nüid om iistvedäjes Tafenau Krista.

YM

Sünnipäeväl võtve Tarvastu käsitiüunaise vastu lillipunte ja õnnitlusi.

Pilt: Ilves Kristi

Mulgi keelen kirjuteje saive tänät

18. jaanuaril tänäti ja kiteti Abja päeväkeskuse neid inimesi, kes saadive oma kirjatükke kolmande Pent Nurmekunna nimelise mulgiilse luule- ja jutuvöisteluse pääle.

Ettevötmise pääkörraldei Rahneli Peeter üteli, et vöisteluse pääle saadeti siikörd enneolemede pallu tüüsit. „Üttekokku vöit osa 17 kirjutejet, kes saadive vöistelusele ligi puulsada kirjatüüd. Indajide kogun ollive siikörd Kreevsi Maile, Porkaneni Ingrid, Kulli Milvi, Niinemäe Viive ja Leskova Piret. Nemä lugesive kikk tüü läbi ja valisive vällä oma lemmiku.“

Kahessa vällä valit auturit kuulutedi vöidumeestes. Nii ollive Orave Elmar, Kilgi Maris, Kuke Erna, Jaska Vello, Tafenu Tiina, Lonna Ants, Liiberi Robin ja Lehtmetsa Ande. Orav sai ainna oma jutu iist „Tiinjätüdrucku mälestuse“. Kikk töise ainna tüü ollive luuletuse ja neid saap lugede Mulgi valla kodulehe päält.

Pent Nurmekunna nimelise mulgiilse luulevöisteluse kuts kolme aastet iist ellu endine kuulmeister ja mulgi keele uviline Pildi Aino.

Üitsainus Mulgimaa avaldep vöisteluse tüüsit siikörd ja edespidi.

YM Apja tänusündmusele ollive kokku tullu murdeluule ja -jutu vöisteluse osalise ja körraldeje.

Pilt: Rae Mae

Kodusöit

Mis massap siul piruk, mis massap siul viin?
Paremp ku juudi man, odavemp siin.
Pane sis külmä üits peenike naps,
vere veap käuma ja terves saa vats.
Obene vällan, sii särtsu täus luum,
mötle, et temälgi jänu om suun.
Nirista öllekest aamist üits sööm,
eläjal juugist om rüügatu rööm.
Ütle, las uutap, ku peremiis viil
tunnike istup ja rehningit tiip:
kudas sa körtsu päält minema lääd,
naabrimiis kõrval ku suurustep sääl?
Siule siin sada ja egäle kann,
seltsi tuu miule üits kenäke Mann.
Pillimiis, sikute sirgemes lööts,
kõrgemes kuue ja undruku ööts.

***

Ommukuks rehniku körran om vist,
tengelpung kerge, Mann kaalan ku rist.
Obese kötu alt keerutep lumi,
kateksi teki all magus om uni.

Lonna Ants

Miul om meelen,

et vanaemäge põrmanduröövilt lopmen
tulli egä körd naar pääle,
rasse rööva kaal ja apre naaru elp
sikutive meid ütistöise vöitu
töinetöise poole:
„üits om noorest nõrk ja töine vanast väeti“
tei vanaemä enge tömmaten töege nalla
ja rasse rööva põrusive naarden
värskes ja kerges
nigu me esi.

Kilgi Maris

Emäte latse regilaul

“Oh, sia vaene vahtreveli –
kukuke, sa emäte laits.
Emä siu põlgasi põlve päälta,
esä jo jätse järve jääl,
taat ta topse tamme taade,
nänn sii nõidse nurme pääle.”
Kohes läep sii ütšik latsi?
Kohes punup pesäpuukse?
Kohes kuap ta kangaeksi?
Kohes eidäp engerootsu?
Kos ta suikup surmatunnil?
Laits sii löüdse endel pere,
pere suuri, pere uhke.
Võtse velless visnapuukse,
sõsaress söitles saarepuu,
palles pojass pedästiku,
tütress tei ta toomestiku.
Laande läep sii ütšik latsi.
Pajust punup pesäpuukse.
Kõivust kuap ta kangaeksi.
Eenä eidäp engerootsu,
samlen suikup surmatunnil.

Liiberi Robin

Tuha puist`

Sinine ellandus tuulet` taeva all
neakkil seinal, viivuss küliteb pakul.
Äkist om müüdunu kikk jälle lähemal`,
avani värät ommuku akun.

Suuvsid ninda – tuha väl` lale jagass,
saandi taga kasus kos vili...
Üits mälestüs oodab, sääl ikeb sut taga,
lohutev, aigade vagusid siliv.

Änamb ei tunne sia süämevalu,
kodu tagas` jõudsid viimass.
Pöllupiinne, pikkvanger, linnulaul salun...
Nüid siu latsepöli mureni liivass...

Kuke Erna

Muusika

Muusika om meremühin
kose kukkumise kohin
pikse kargätuste kömin
nigu malbe tuule ümin.

Taivan sirguparve lennuk
vanembide sammekajan
rästä tilkumise rütmin
oja öbedasen läiken.

Ta om egän rohuliblen
koidukiirde sillerdusen
punga puhkemise röömun
koldetule vaiksen lööman.

Villäpöllu kuldsen viipen
kõrgin vikerkaare triipen
lume rudiseven laulun
kauge tähe valgusen.

Jaska Vello

Üte külä laululuuke

Pirmastu külän miu juurik om mullan,
külä väärtust mööda kullan.
Körd ussaia värätist vällä astse,
tanumat pidi edesi tötse,
jäive üvä kätt vareme,
kura kätt künni –
mötle, mis kikk siin kohan es sünni.
Kaugel paist endine körtsitare,
ökva ehen üits ahervare.
Körtsitaren priilt topka kanget anti,
küläle Priimassu nimes panti,
rahvasuun töises sai tuu kübeke –
tii veeren nüid nimi Pirmastu,
ku pannit tahvelt tähele.
Mia edesi kõnni mäe rõunale,
säält viisilmä kätte paistave.
Kaits toret nime om järville ant,
nii leida vöit mede külä mant.
Nimes antu neil Tilli ja Rõika –
muudku tule siiä ja õiska!
Edesi läätsi, laulu ürgä üles,
mida kuulsi körd nänni sülen.
Pätsu raale viil põika,
säält üits lugu om ütten vötta –
kuis Nõmmeveske lahke emänd
leväpätse latsile jagas –
nõnda tuu lugu rahvasuun kajas.
Kuda kikk olli ja kuda om pildra,
sellest mia nüid röömu saa tunda!

Lehtmetsa Ande

Mulgikiilne digiaabits oodap õpjit

Edimese eestikeelse aabitse Ejäousive lugeje ette joba 16. aastesaal, a lihtinimese kätte na es putu. Nüüdsel aal saap egä "tähetark" aabitse-tarkust mitmelt puult kätte ja sedä esiki ilma raamatut ostmede.

Sedäsi om lugu Laande Alli ja Ilves Kristi tettu mulgi aabitsege kah. Papre pääl tulli sii raamat vällä 2016. aastel. Aabits "Mütäs Mati luu" ek mutt Mati seikluse kodaian ja kaugemebel, sai tähtsas ürajütuses kigile, kel tahtmine ilust mulgi kiilt õppi või miilde tulete ja nõndaviisi uhkusege mulgi kultuuri edesi kanda.

Iiskätt lastele mõteldu ja kigile jõukohatse luu, salmi, mõteterä ja Rosenbergi Ülle imeilusa pildi om nüüd kigile egäl puul ja egäl aal veebiaabitse näol tarvittemises valmis. Digiaabitse levvät aadressi päält aabits. mulgimaa.ee ja Mulgi Kultuuri Instituudi kodulehe päält mulgimaa.ee alamenüüst "mulgi keel ja meel".

Ku raamatuge kõrvute, sis veebiaabitse lugusit saap kullete kah – egä aabitse tähe ja numbre man (neid om kokku 33) om kullemise nupp, mille pääle toksaten saat kullete kikki lugusit ehtsan mulgi keelen. Kullete saap viil aabitse salme, vanasõnu, mõistatusi ja ütsikit sõnu kah.

Luu om sissi lugenu aabitse auturi Laande Alli ja Ilves Kristi. Alli kõnelep Lääne-Mulgimaa muudu Karksi murrakut, Kristi Ida-Mulgimaa muudu Tarvastu murrakut. Nõnda et pääle lugemise saap nüüd aabitse abige arjute ääldust, kõnet ja tekstist arusaamist.

Nagu aabitseraamatun, nõnda om veebilehe pääl kah tillike sõnastik rassembide sõnadege ja Mulgimaa kaart, kust saap uuri, kunkottald nii piiri täpselt jooseve ja miandse om eri kante rahvarõõva. Digiaabitse tehnilise poole iist kand uult Trei Renee.

Mulgi kiilt ei kuule nüüdsel aal nõnda sageste ku saa aaste iist, a peris pallu om viil neid

Mulgimaa juurdege inimesi, kel om meelen mõni latsepõlven kuuldu ütetus või salm. Viil roh-kemb om neid, kes sõõve kodun perege Mulgi putru, tõmbave pidupäeväl selgä mõne Mulgi kihelkonna rahvarõõva või oiave elun kodukandi perimust.

Kikki neid argi- ja pidupäevätoimetusi levvüp lihtsan ja ladusan keelen aabitsest kah, sinna om auturi põimin kulluksit nii oma latsepõlvest ku muud-sast ilmast.

Loodame, et digiaabits avittep sedä vaimuperändust edesi kanda ja levvüp tubliste tarvitust. Passip ta ju üttemuudu äste Mulgimaa laste kultuuriluuutuni, tillembile õhtujutus või miil-detuletuses neile, kel sii kiil ammutset aast kõrvun kumamen.

Mulgi Kultuuri Instituut te-gutsep iki selle nimel, et mulgi keele õpmise materjaali oles uviliste jaos olemen nii papre pääl ku veebin.

Tauli Liisa
digiaabitse rojekti iistvedäje

Nalla kah

Mulk, kes om just kohtun võidu saanu, astup ütten advukaardige kohtumajast vällä, omal nägu vingu pähän.

"Mes nüüd ädä om? Sia sait ju võidu!" uurip advukaart.

"Nujah, a ma just andsi oma korteri kolmes aastes rendi pääle!" kostap õnetu mulk.

***

Tohter tõbitsele: "Kas sia suitsutet?"

"Ei!"

"Kahju küll. Ku sa suitsutemise maha jätäs, sis lääs siu olemine kohe pallu parembes."

***

Politseinik: "Mesperäst sia arvat, et sii miis siin om varas? Ta om ju kõrraligult rõõvin ja paistap ontlik inime."

Kannateje: "Sedä küll, a sii uhke ülikond temä sellän om ju miu oma!"

***

Poiss üttelep oma tädile: "Aitüma siule sünnipäeväkingituse iist!"

Tädi: "Oh, ei ole tänu väärt!"

Poiss: "Nojah, sedä mia arvassi esi kah, a emä üttelep, et iki piap tänäme."

***

Kaits mulki vedäsive kirikun kihla, kumb annetep vähemb raha. Ku kirikuõpeteje müüdä läits, panni üits neist üte sendi annetusekasti sissi ja jäi ku võidumiis kunagi tõisele otsa vahtma.

"Kate iist," üttelep tõine mulk ja lei risti ette.

***

Iluäri akne pääl om oiatus "Ärä tii silmä egäle ilusale tüdrukule, kes siit ussest vällä astup – ta võip olla siu ende nänn!"

Latsele

Virvatule Parika suu pääl

Peremiis tulli talveõhtu Vil-ländist. Ku ta Parika suu pääle jõud, näi ta tii veeren tillikest tulekest loitman.

Miis sai kohe aru, et siin ei ole nalla, ja and obesele piitsa, et aga kähku edesi jõuda.

Aga tii, mes sa tahat, obene es liigu paigast! Ai ennest aiste vahel püsti, nagu oles mõni raav ehen. Nüüd olli vaene miis peris kimbun. Ihukarva tõusive püsti ja külm kähm käis jalatallast pääläeni.

Es avite midägi. Miis ast viimäte rii päält maha, et oma silmäge perrä kaia. Ihen es ole üttegi raavi, a üits auk olli küll.

Mes nüüd tetä?

Miis taht kõrvast müüdä minna, a suu olli säält kah valla.

Vaades sis üle öla tagasi: sinine tuli palas iki nagu mõni suur tõr-

vaküinäl. Näe nüüd! Tõine tuli viil ja kolmas kah – mituküm-mend tuld tantseve suu pääl!

„Taevasäke, issaristike! Mes siin täembe üüse ommeti valla om!” imest miis.

Nõnda pia, ku ta nii sõna vällä üttelep, karas obene, nagu nõglage sorgat, äkki mineme. Miis sai vaevald viil riiperä pääle karate ja sis tuhatnellä edesi.

Küll sii olli iki õnn, et mihel issaristike ja taevasäke parajel aal miilde tullive.

Kunderi Juhan (www.folklore.ee)
Mulgi kiil: Ilves Kristi

Värvi obese pääl iluste ärä!

Ruute sissi om ärä paetet 10 mulgi keele uudissõna:

KARMUTUUT (vinguandur), **VÄERÜÜBE** (energiajook), **TAIVAMULK** (osooniauk), **KUNTSARU** (tehisintellekt), **IRMUVIGA** (ärevushäire), **VARGATUUT** (signalisatsioon), **LEHEPÖRR** (lehepuhur), **MÖSURITS** (survepesur), **PISTUS** (dipikaste), **PÄIELDEME** (laikima).

Otsi vällä! Loe edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

E	K	Ä	I	K	U	H	T	M	O	Ö	U
M	D	A	Õ	L	N	G	M	V	K	L	R
E	M	Õ	R	U	B	R	Ä	A	M	B	A
D	Ü	H	N	M	Õ	S	U	R	I	T	S
L	G	D	V	A	U	Ü	K	G	O	M	T
E	E	S	M	V	G	T	H	A	Õ	J	N
I	A	M	U	I	P	I	U	T	P	Ä	U
Ä	G	Ü	H	A	M	I	V	U	R	L	K
P	B	I	N	T	O	K	S	U	T	O	P
R	R	Õ	P	E	H	E	L	T	M	L	Ü
A	G	S	D	Ä	U	M	I	Õ	U	R	M
H	O	V	Ä	E	R	Ü	Ü	B	E	S	I

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna!
LÄÄP VIHAGE MIS VILTU TETÄS.

Mulgi Kultuuri Instituudi välläanne Üitsainus Mulgimaa

Aalehe välläandmist toetevä Eesti Ravakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetemise abinõu, Tõrva, Mulgi ja Viljandi vald.

Toimetus:

e-post: kristi@mulgimaa.ee

toimendei: Kristi Ilves, tel 5344 8176

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.